

Osnovna škola V. Pavlovića u Čapljini

Predmet: Povijest

Nastavna cjelina: Prostor BiH i Hrvatske u antičko doba

Nastavna jedinica: Tragovi rimske kulture na tlu današnje BiH i Hrvatske

Nastavna sredstva: udžbenik str.165. do 169., bilježnica, vježbenica str.77. do 79.

Ova nast. jedinica govori o rimskim pokrajinama (provincijama) na hrvatskim prostorima. Obradena je u dva poglavlja, jednom povijesnom kartom Ilirika, kartom tlocrta bazilike u Turbe kod Travnika, te sa tri slike.

Uočiti ćete da današnji gradovi leže na nekadašnjim rimskim gradovima, takođe mnoge ceste itd. jer su rimljani bili nenadmašivi graditelji u povijesti. Nažalost vrijeme i mnogi osvajači porušili su najveći dio toga, ali i ostavio mali dio, npr. Amfiteatar u Puli, Dioklecijanovu palaču u Spitu, viadukte, dijelove Zadra, Pule, Narone (Vid kod Metkovića) itd.

Iz ovoga razdoblja ostali su ostaci i najstarijih kršćanskih crkava.

Napisati u bilježnicu: Tragovi rimske uprave na tlu današnje BiH i Hrvatske

Rimska provincija Ilirik, kasnije podijeljen na Dalmaciju i Panoniju, a Histrija je bila izravno pripojena Carstvu.

Ustanak dvojice Batona protiv rimljana od 6. Do 9. Godine.

Život u rimskom Iliriku:

- a) Romanizacija, tj. širenje rimske kulture i jezika među ilirske narode
- b) Naseljavanje isluženih rimskih vojnika tj. veterana
- c) Gradnja vojnih logora, kasnije gradova, cesta, mostova, viadukta itd.
- d) Razvoj gospodarstva: rudarstva u Bosni, obrta, trgovine, prometa, terma, tj lječilišta itd.

Imena nekih rimskih gradova: Mursa – Osijek, Siscia – Sisak, Salona – Split, Jadera – Zadar, Diluntum – Stolac, Delminijum – Tomislavgrad itd.

Najljepši ostaci poljoprivrednog naselja u BiH je Mogorjelo kod Čapljine.

Bazilike (ranokršćanske crkve), sarkofagi (grobnice), mitraizam (vjera u boga sunca Mitru)

- Dobro analizirati povijesnu kartu Ilirika, i slike u ovoj nast. jedinici. Potom uraditi i vježbenicu. Koristiti i internet.